

30 ЯНУАРИ — СВЕТИ ТРИ СВЕТИТЕЛИ ВАСИЛИЙ ВЕЛИКИ, ГРИГОРИЙ БОГОСЛОВ И ЙОАН ЗЛАТОУСТ

Като въздава равночестна прослава на с в. три светители Василий Велики (379 г.). Григор и й Б о г о с л о в (390 г.) и Йоан Златоуст (407 г.), светата Църква свидетелствува, че те са равни пред нейния съд по дарования, заслуги и светост.

Тези великани на светостта, благовестието и богословието, които Сам Бог подарил на Своята Църква в тежките дни на нейните противоеретически борби, засияли с безсмъртна светлина след своето блажено отминаване от света. Пред техните ослепителни дарования и нетленни приноси дължавал да се прекланя свещеният сбор на вселенската православна общност. Растящият възторг на вярващите християни още от V век за мнозина се превърнал в опасно увлечение на неуместни предпочитания. В Цариград през XI век се стигнало до истинско разделение между вярващите, които започнали да се обявяват за «василиани», «григориани» и «йоанити». Наложила се благодатната намеса на самите трима светители, които тия си живот посветили на църковното единомислие и общохристиянския мир. Те се явили във видение на св. Йоан Евхайтски (ок. 1095г.), който станал митрополит на Евхайта през времето на византийския император Алекси I Комнин (1048—1118г.). И от вечността великите светители проявили любвеобилна грижа за Църквата, която била застрашена от смущения поради неразумната любов към тяхната памет. Те поръчали на евхайтски светител Йоан да каже в Цариградската патриаршия тя да обяви един календарен ден за общото им чествуване, с което да се утвърди истината за тяхното еднакво достойнство пред Бога. За такъв ден през 1076 година бил обявен 30 януари. За новоустановения празник Йоан Евхайтски съставил тържествена служба. В последно време тон е също така и празник на православните богословски факултети и духовни академии.